Gemeente Amsterdam

Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Commissie Persoonsgegevens

Aan: CIO, de heer J. Flippo
C.c. Manager IV Bedrijfsvoering, mevrouw 5.1 5.1, 2, e
C.c. Directeur Bestuur& Organisatie, de heer A. van Gils
C.c. Hoofd CIO- office, de heer 5.1, 2, e
C.c. Privacy Officer bedrijfsvoering, de heer

Datum	25 april 2018
Ons kenmerk	U 18029/ Rectificatie
Behandeld door	5.1, 2, e
Doorkiesnummer	
Faxnummer	
E-mail	5.1, 2, e amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	Ontwerp stedelijk kader verwerken persoonsgegevens

Geachte heer Flippo,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 19 april 2018 was namens u aanwezig: de heer 5.1, 2, e (Hoofd CIO- office).

Bij het agendapunt "Ontwerp stedelijk kader verwerken persoonsgegevens" is het volgende besproken.

U heeft de CPA geïnformeerd over het stedelijk kader verwerken persoonsgegevens door de gemeente Amsterdam, met het oog op de inwerkingtreding van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Algemeen
De voorliggende tekst is het resultaat van een moeizaam en langdurig totstandkomingsproces, waarbij de CPA enkele malen (in)formeel om advies is gevraagd. Het resultaat maakt op de CPA geen overtuigende indruk. Het kader biedt onvoldoende richting voor de omgang met persoonsgegevens door de gemeente onder de werking van onder de AVG. Het bevat ten dele een herhaling van uitgangspunten uit de AVG en heeft als zodanig geen toegevoegde waarde. Voor zover het om Amsterdamse uitgangspunten gaat is een aantal hiervan niet realistisch. Wat mist is onder meer een beschouwing over het gebruik van platforms/portals en apps in het kader van de dienstverlening aan burgers en de voorwaarden voor het gebruik hiervan.

Amsterdamse uitgangspunten
Eén van de Amsterdamse uitgangspunten is dat iedere **Amsterdammer zich onbespied en anoniem** moet kunnen bewegen in de openbare ruimte. Dit standpunt is niet realistisch, omdat het voorbij gaat aan de talloze volgsystemen die door of namens de gemeente inmiddels in de openbare ruimte zijn of worden ingezet. Zie hierover nader het Jaarverslag 2017 van de CPA. Van de gemeente mag worden verwacht dat zij een overzicht maakt van de verschillende systemen die door gemeentelijke diensten en bedrijven voor uiteenlopende doeleinden worden ingezet, deze in samenhang beschouwt en hiervoor een beleidskader ontwerpt. De CPA zal in 2018 opdracht geven voor een inventariserend onderzoek hiernaar.

Evenmin realistisch acht de CPA het uitgangspunt dat dat de gemeente **geen bijzondere persoonsgegevens registreert die aanleiding kunnen geven tot discriminatie**. In de afgelopen jaren zijn talloze initiatieven aan de CPA voorgelegd waarbij inventarisaties/onderzoeken plaatsvonden over het gedrag van burgers ook op gevoelige terreinen als zorg, onderwijs, vreemdelingenbeleid, schuldhulp, openbare orde en veiligheid (top 400). Onvermijdelijk aan deze doorgaans zeer integer opgezette onderzoeken is dat op grond van de resultaten onderscheid wordt gemaakt, alleen al door het maken en toepassen van profielen van burgers. Op dit uitgangspunt valt dus veel af te dingen en ook hier ontbreekt een richtinggevend beleidskader.

Als onderdeel van behoorlijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens noemt het college dat **persoonsgegevens nooit voor commercieel gewin** zullen worden gebruikt. Dit uitgangspunt roept diverse vragen op en miskent dat bij de uitvoering van allerlei initiatieven wordt samengewerkt met platforms, bedrijven en andere partners, die zeker ook een commercieel belang hierbij hebben. Denk alleen al aan de op marketing gerichte activiteiten en andere plannen om de dienstverlening, m.b.v. platforms en apps, te vergroten. De CPA vraagt uitdrukkelijk om hiervoor randvoorwaarden te stellen.

Naleving stedelijk kader
Een belangrijk uitgangspunt is dat complexe en/of politiek gevoelige (nieuwe) verwerkingen aan het college worden voorgelegd. Dit criterium komt overeen met de functie van de CPA, die over dergelijke plannen om advies moet worden gevraagd. Dit is een helder uitgangspunt dat ook recht doet aan de door het college beoogde zorgvuldige omgang met persoonsgegevens van de burgers. Het is van belang dat het criterium zorgvuldig wordt bewaakt en niet – uitsluitend – in handen komt te liggen van de degene die het initiatief nemen tot de verwerkingen. Afstemming met (het secretariaat van) de CPA ligt voor de hand. Voorkomen moet worden dat vergelijkbare initiatieven telkens aan CPA en college worden voorgelegd. Een algemeen afwegingskader kan dan volstaan.

Datalekken
Voor wat betreft de veiligheid van de persoonsgegevens bevat het kader een stringent uitgangspunt: *Als er iets mis gaat met persoonsgegevens dan zal het datalek worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Indien een medewerker, een bewerker of een ieder ander die een datalek constateert waarvoor het College of de Burgemeester verantwoordelijk is, volgt het proces datalekken zoals vastgesteld in het GMT.* De CPA adviseert meer houvast te bieden om te bepalen of een incident waard is om te worden gemeld bij de AP. Onzekerheid bij

medewerkers kan leiden tot een overmatige reactie en daarmee tot een eroderen van het meldingsproces.

Advies
Het voorliggende Stedelijk kader verwerken persoonsgegevens kan en moet beter worden uitgewerkt om een sturende en ondersteunende functie te kunnen vervullen bij een rechtmatige, behoorlijke en transparante omgang met persoonsgegevens door de gemeente Amsterdam. Hier ligt een belangrijke taak voor het nieuwe college onder de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming. De CPA gaat hierover graag het gesprek met het college aan en is bereid hierover nader te adviseren.

Ik vertrouw er op u aldus voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend, 5.1, 2, e

5.1, 2,

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van de openbare vergadering op donderdag 19 april 2018

4. Ontwerp stedelijk kader verwerken persoonsgegevens

Dit stedelijk kader is op verzoek van de wethouder tot stand gekomen en heeft een lange voorgeschiedenis. Van verschillende zijden is in vloed uitgeoefend op de oorspronkelijke versie die met behulp van ter zake kundige ambtenaren was opgesteld. De wethouder wilde een Amsterdams stuk dat verder zou gaan dan de wettelijke vereisten. Anderen wilden zich juist strikt beperken tot wat wettelijk is voorgeschreven in de AVG. Het resultaat is nu dit stuk dat enige Amsterdamse inkleuring geeft aan het wettelijk kader. De stadsdelen hebben al met het stuk ingestemd, er zijn drie inspraakreacties binnengekomen. In mei gaat het definitief naar het college en vervolgens zal de raad het vaststellen. Een belangrijk discussiepunt is het uitgangspunt dat elk plan dat qua verwerking van persoonsgegevens afwijkt van de AVG en het stedelijk kader beargumenteerd aan het college ter goedkeuring moet worden voorgelegd. Vooral vanuit het cluster Sociaal kwamen daar bedenkingen tegen.

Vanuit het cluster Sociaal wordt toegelicht dat men daar de AVG serieus neemt, maar dat er binnen dat cluster volstrekt rechtmatig veel gewerkt wordt met bijzondere persoonsgegevens. Als men voor elk geval naar het college zou moeten, voorziet men daarom veel bureaucratische en administratieve lastenverzwaring bij het cluster zelf en bij het college, terwijl de wettelijke grondslag rechtmatigheid al goed geregeld is. De vraag is wat de toegevoegde waarde is van die extra last.

Volgens de CIO Office is daarom afgesproken dat het college zich niet zal bemoeien met de casuïstiek, maar per categorie een oordeel gevraagd zal worden, zodat dat transparant is voor welke soorten gevallen de afwijking van dit kader goedgekeurd is.

Vanuit de CPA komen de volgende kanttekeningen:

- Zijn al die uitgangspunten en verwachtingen wel realistisch? Men mist een evaluatiemoment om het realiteitsgehalte en de toegevoegde waarde boven de AVG na een zekere periode van praktijkervaring te bepalen.
- Het uitgangspunt dat iedereen zich in Amsterdam onbespied en anoniem moet kunnen bewegen, is niet realistisch gezien het aantal camera's en andere middelen om persoonsbewegingen te monitoren. Het stuk wekt de indruk dat het vooral uitgaat van cameratoezicht en minder aandacht schenkt aan de modernere monitormiddelen en de wijze waarop via sociale media patronen en profielen gemaakt worden.
- Twijfel of de extra bureaucratie opweegt tegen de beoogde winst aan bescherming van persoonsgegevens.
- Complimenten voor de beschrijving van de belangenafwegingen en de manier waarop van alle meningen en opvattingen een goed lopend en compact verhaal gemaakt is.
- Er kan spanning ontstaan tussen het beginsel van 'eenmalige vastlegging, meervoudig gebruik' en de oorspronkelijke wettelijke grondslag voor het verwerven van gegevens.

- In het vierde aandachtspunt onder de kop 'Behoorlijkheid' staat dat de gemeente zorg gaat dragen voor het loggen. Dat klinkt als een toekomstige actie en zou moeten worden geformuleerd als 'de gemeente draagt zorg ...'.
- De passage over datalekken wekt de indruk dat bij elk incident, hoe gering van betekenis ook, meteen een hele procedure doorlopen wordt. Daar zou enige ruimte voor afweging gemeld moeten worden om te beoordelen of die stap proportioneel of nodig is.
- De vertaling in concrete vervolgstappen wordt niet genoemd. Zo ontbreekt het zicht op de wijze waarin dit kader in de verschillende gemeentelijke domeinen zal worden doorgevoerd. Het is goed voorstelbaar dat de wegingen in een domein als openbare orde en veiligheid anders uitvallen dan in het sociaal domein. Er moet een opdracht komen naar de gemeentelijke organisatie om dit kader in te gaan vullen.
- Het stuk is op veel plaatsen erg stellig met het gebruik van woorden als nooit en altijd. De vraag is of de stelling dat persoonsgegevens nooit voor commercieel gewin gebruikt zullen worden, wel houdbaar is. Bij zaken als citymarketing en Goochem schuurt men al aardig tegen de commercie aan. Wellicht is het beter aan te geven welke voorwaarden op dit gebied zullen worden gesteld.
- De onafhankelijkheid van de FG moet gegarandeerd worden en er moet duidelijk worden gesteld dat die in geval van nood direct bij de gemeentesecretaris en/of college aan de bel moet kunnen trekken.

De voorzitter concludeert dat er een kort advies van de CPA zal komen dat kan worden meegenomen in de verdere besluitvorming van de gemeente.